

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
 Виходить що тиждень.
 в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
 РЕДАКТОР І АДМІНІСТРАТОР ІВ. НАВІЗОВСЬКИЙ.
 Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD"

(THE WORKING PEOPLE).
 THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 J. NAWIZOWSKY, EDITOR & MANAGER.
 Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
 Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Нова метода наших противників.

Червона мара соціалізму нависла над нашим жатем! — кричала буржуазія в середині 19 століття. Сей самий крик ще з більшою силою повторяє буржуазія в особі американського „Керидж-тросу“.

Розумієсь, що соціалізм в середині 19 століття не був ще тою суспільною силою, котрою він є нині; не було ще тоді тих мільонів організованого пролетаріату, не було тоді в німецькій парламенті, 119 робітничих послів, не виставлялось соціал-демократичними партіями президентських кандидатур, не могло бути і мови про вибори в Росії, Туреччині, Китаю, не могло бути і мови про мінімум зарплати; нікому не снилось, що в так короткі часі соціалізм зростає в таку силу як бачимо нині.

Буржуазія середини 19 століття налякавшись соціалізму з початку — заспокоїлась опієся, але буржуазія сучасна не може погодитись з ним, а часами навіть надієсь побороти його. От яка відвага!

Задумати соціалістичний рух великими можливими способами — це стремління капіталізму.

Як хмель з міха поспінаєсь по всему світу підлі методи боротьби з пролетаріатом. Сі методи буржуазії аж надто добре нам звісні — і нема потреби над ними вже застановлятись. Лише придивімося на новий, підлий спосіб відвертання ураги робітників від соціалістичного руху. По многих фабриках, підчас обідів устроюєсь пропагандові мітінги. Се оказалось капіталістам солю в оді. Знаючи, що не можна заперечити робітникам устроювати подібні мітінги в свобідні часі від праці, вони придумали слідуюче: на подвір'ю фабрики приваложної до „Керидж тросу“ — зроблено велику сцену для танців. Кожного обіду являєсь музика і танцери, викручують ся на всі боки аби стягнути увагу робітників не на мітінги, а тільки на сі варіанці перевертати. Треба додати, що сі танці є неморальні, бо вони стали дуже кричати про мораль. Уявіть собі читачі, яка там мусіла бути деморалізація, коли вже капіталістичні союзники — попи, стали протестувати проти сего. І таким чином можливі світа сего хочуть здавити соціалістичний рух і оесвідомлене пролетаріату?!

Причини заворушень між робітниками.

Після Е. Дебса.

Причини неснокою між робітничою класою належать шукати в сучаснім несправедливім економічнім положеню краю. Послідна конскрипція в 1909 р. виказала, що шість мільонів дорослих робітників; занятих в промислі, заробляло пересячно по 469 дол. річно.

Помимо того, що сума ся є о 21 процент вища в порівнянню з зарібками з перед 10 літ, то всеж від того часу пожива і потрібніші річи подорожили о 40 процент, отже в сути річи зарібки обнижили ся.

Длятого робітники не можуть сего не замічувати і не протестувати проти сталого погіршування ся їхнього положення.

Крім сего тисячі робітників ходять без занятя і знаходять ся в крайній нужді.

Давним лже є, що правительство Злучених Держав займає ся ріжними задачами, до яких теми бере з конскрипційних списів, а таке питанє як примусове безробітте найстараннійше оминає.

Незадоволене працюючих мас котре родить ся наслідком зростаючого оесвідомленя, є заповідом загальної революції, яка в короткім часі мусить вступити в суспільних відноснах Злучених Держав. Соціалізм отже працює над тим, аби розбудити в масах незадоволенє і обуренє на нинішні невірніччі відносини і пожаданє визволю.

Сучасні розрухи є заповідню великої бурі, котра незабаром надійде і змете пережитий вже капіталізм.

Заповідни сій борбі, яка мусить провадитись між капіталом і працею в Злучених Державах можна тільки через сейчасове підвисненє скалі зарібків, скороченя часу праці і поліпшеня інших обставин праці. Передовієм скороченє дня праці, принеслоби неоціненє добродійство, зменьшючи армію безробітних і сым чином можнати до певної степені успокоїти робітників, навіть в капіталістичнім устрою.

Розумієсь — капіталісти не здєцидують ся добровільно задосить учинити повисненім бажаням і борба нажитє і смерть, мусить ся провадити дальше. — Не є се справа легка, але колиби всі юнії рівночасно підняли штурм до капіталу, то скороченє годин праці і зарібків для всіх, можнаби здобути сейчас.

Є се тільки співредства на якийсь час, позаяк остаточно розвизанє питання праці ніколи не може наступити, коли ціле багатство краю буде власністю кільканайятьох осіб, визискуючих працю других на користь виключно свою.

Отже страйки і робітничі розрухи не перестануть, а противно будуть зростати, аж до того часу, коли цілий капіталістичний устрій буде перевернений, а його місце заступить промислова демократія.

Після Ед. Русела.

Причиною щораз більших розрухів між робітниками в Злучених Державах є те, що робітники нарешті починають розуміти странну несправедливість обставин праці.

Не завсїгди сї заворушеня означають шімту, але в кождім разі означають вони в масах початок втрати терпеливості з причини продукованя своїми руками багатого для панів, а мало для себе.

Будемо отже свідками робітничих розрухів на щораз більшу скалю.

Обяви сего невдоволеня залежати будуть від розсуду і уміркованя посїдаючих клас.

Доки існуювати буде негідний, зогнилий і смердячий капіталістичний устрій, невдоволенє мусить бути і замінюватись в розрухи — сї в бунти, аж дійдуть до цілковитої революції.

Не можна прецінь до послїдного облірати працюючі маси, без викликаня нарешті бунту.

Отже починаємось бунтувати.

Єсли капіталісти не бажать страйку і бунту, то хай старають ся усунути причини, котрі бунт викликають.

Коліби робітник дістав принадлежну йому часть багатства, котре він витворює, слово страйк випадеби зі слівара.

Страйки і бунти будуть зростати в міру оесвідомлюваня ся мас.

Банкротство антиполітичних теорій.

На скільки се не виглядало парадоксальним, не можна відкидати факт, що трейд-юніонізм, як антисоціалістична організація не сходить ся з анархістами, синдикалістами і т. и., а противно ся організація сходить ся з ними в однім пункті, виступаючи проти участі пролетаріату в політичній борбі.

Яким-же чином склалось так, що сї антисоціалістичні теорії, які цілий ряд літ стояли начеб на твердім ґрунті, нагло виказали своє банкрутство?

О банкрутві сїм не може бути сумніву, бо се доказує революціями цілого ряду з'здів'трейд-юніонізму з одної сторони і політичними закрусками анархізму за послїдні часи, з другої.

Склалось се досить просто.

В приближеню можна сказати, що економічна нужди англійського пролетаріату викликана промисловим переворотом 18 століття, не знакома є пролетарям інших країв. Англійський робітник, працюючи до того часу у себе дома, очутив ся нагло в самім безвихіднім економічнім положеню. Не могучи конкурувати з машиною, він змушений був опрокінутись в лапах капіталіста, котрий бачучи громаду народа позбавлену всяких средств життя, людий дрямо засуджених на голодову смерть, не відмовив ся використати сей случай в повній мірі на свою користь. Визиск доходив до скрайности.

Завдяки сему визискови зродилась борба „кождого проти всіх“, котра так ясно була характеризована Енгельсом.

Не-ограниченє експлуатація того часу, привела робітників до розуки, котра інколи обявлялась нищенєм машин, убієством пробиетелів і т. п.

І хто знає, як булаб ся закінчила історія для англійської буржуазії, колиб ся послїдня не пішла по іншому шляху, по шляху уступства. Видано цілий ряд законів для захисту робітничих інтересів (?). Був також виданий закон о свободі фахових союзів, котрі пізнійше зродились в формі того самого „трейд-юніонізму“. Англійська буржуазія змушена була йти тепер по зближенім шляху з пролетаріатом, находитись серед него, а навіть бути його провідниками.

Завдяки сій тактиці буржуазії з одної сторони і нерозуміню своїх класових інтересів з другої, з'організував ся в Англії трейд-юніонізм. І щож дивного, що трейд-юніонізм є проти участі пролетаріату в політиці?!

Сеж цілком ясно, що подібна проповідь буржуазії могла бути принята пролетаріатом в своїм часі, коли пролетаріат дивив ся на трейд-юніонізм як на ціль. Але часи минають ся і пролетаріат просякнув своїм класовим

розумінєм; трейд-юніоністська ціль, а тільки за средств зму.

Чи-ж не ясно, що і в нерозуміню робочих мас згадайте анархістичне „лучше“. Що визвало сї але в висшій степені не капіталом до і за виростом явив ся в узко економічній самі.

І так, гинуть причини — анархізм як антиполітич під ногами. І хоти-не-хот битись до нових условий вив деякі політичні закру

Москва

Знов важкі хмари над червоним літам всі чекані неспокоїно. Болгарії старають ся спровокувати трублять про поділ держав над нещасним в ді кинути ся на нього і в ся між собою при поділї ніще, що держави візьму повстане така війна, яко ліній привішло-б до війни та війна не скінчилась б усім наш край, Галичин дурно прецінь мос розпанахились у нас я для війська московської бачить, якби забрати со

З сям мусимо повзати на все.

Тому не від річи будав наш край, як би він ського царя, чого так пр

Отже припустім наників справдили ся і навінцію.

По цілій Галичині сько, австрійські урядники сде — як саранча — ки“. Свѣм було-б скасо ського губернагора, і гнетами, правив би крестости сидів би „справгвери і нагайки „страйраду“.

Аж тоді мусів би в наприклад виало йому десяти дїт тому, — ну десяти і не двайцять х захотло ся їм зайвого дві сотки висікли-б царвони робили з нашими і 1906 році!

Не лішнєб вело с

Юнія поможе вам каже. На будуче, як в кше вам буде бороскорше дібаеть виспєне не все. Юнія не за А політика є також дужголосами вибралі мійте встановлені мійські поліцію, котра вас ниіми голосами вибраліотрий прислав мільцію, вибралі людий, що сттки на карабіні і кулі лодувалисьте, аби будгнет, який тепер вам Ви самі вибралсьте сзамікають в вязницї грошеві карі.

Ви самі не хотіли голооных урядників, котрі дно було працювати в Зарібок кождого повиби було за що удержі фабрики хотять соціла до школи. Не хотїливати. Ви вибралі людвиборами музику спргаром угощали, а нинкою, вчуть вас роауму

Страйк.

Раз за разом емігранти в Америці зривають ся до борби. В Мікіерокс, Чікаго, а найбільш нещасливі зі всіх невірніччі капіталу в Лоренс!

Виходять на страйк люди, котрих який агітатор не вчив борби. Тільки страшна нужда відірвала їм руки від машин і винула у борбу, яка провадить ся на просторі цілого краю.

Не могли довше зносити, страшної думки о недостатках в хаті. Перестрапились положенєм своїх дітній. І пішли громадодю жадати ліпшого життя, шішли, хотїли знали, що чекають їх тяжкі дні, шіпли, хотїли не знали, який кінець їх чекає.

Знали тільки що гірше бути не може. Замкнули дух в грудях. Мовчать всі. Але в тій мовчанці видно в цілій громаді сильну думку: не уступимо!

Сиплять ся на них сейчас громи гніву фабрикантів. В шторах відмовляють їм кредити. Батько боїть ся поглянути на голоду дитину. — Але і дитина, начеб зрозумїла, що ту батько не завинив, бо давить ся слідами. Родять ся в цих будучі страйке-

ри...
 Нема чим рент заплатити — і се нічого. Хай виконуть річи на улицю. І те переживемо.

Де на зібрав є або на „пикету“, звідки побитого, сповнененого тягнуть на поліційну стацію, а суддя засуджує його намі грошеву кару.

— А звідки ж я візьму грошей, коли не працюю? — думає страйкер, вдивлюючись в суддю.

Нагло отворив широко очі, постушувки ся, якби в него грім вдарив.

— Та ж я на сего суддю дав голос послїдних виборах. На мітінгу казав, що буде судити справедливо.

— Такий ти — думає — такий... і чує, що щось в його душі перевертаєсь, ків.

— Нема добрих людий. Всею запрода не стерво. І за марницю продасть хлопську шкіру. Його не болить!

Пробігає жінка і каже, що страйковий комітет заплатит за него кару. Робітники з цілого краю складають центи, аби допомогти страйкуючим.

Подивив ся страйкер на жінку, на суддю, на поліціянта, котрий розбив йому голову і вийшов на улицю.

Іде скоро, немовби хотів половити думки, котрі йому перевертають ся в голові.

— То робітники по інших містах збирають гроші, за мене кару заплатити? А хто-ж їм віддасть за мене? Вони-ж такі а „богачі“ як і я!

Перевертаєсь йому в побитій голові, більше розуміє нічого.

Іде на мітінг.

Там вже всі говорять о тім, що робітники цілого краю думають о них і несуть їм поміч. Довідуюсь, що „соціалісти“, котрих він доси ненавидів цілою душею, ідуть з допомогою „Ювісти“, на котрих завсїгди дивив ся з недовіром, присилають за допомогою. Стараєсь зрозуміти. Слухає бесідників.

... Доля робітника всюди однакова. Всіх їх однаково визискують фабриканти, бо робітники забувають о потребі лучити ся в юнії. Юнії беруть місячний податок, безрежуть його, щоби в часі страйку платити безробітним. Але ви до юнії не належали — а такий, як ви, є ще багато в краю. Каси своєї не маєте. Присилають вам гроши ти, що є в юніях — столярі, слюсарі, кравці, друкарі, певці і майнери. Присилають, що можуть, але мало сего, бо вони

мусять і самі на себе дивитись. Коліби вони дали вам багато своєї каси, тоді не моглиб думати о борбі зі своїми визискувачами. Хотїлиби дати більше, але не можуть. Братерським серцем дають і наказують, аби есте самі собі юнію з'організували. Чи виграєте страйк тепер, чи програєте, то фабрикант все буде думати, якби з вас най більше скористати, а найменьше заплатити. Коли не будете мати юнії, так нічого не виграєте. Мусите задалегідь збирати фонди на страйк, котрий знова буде мусїти провадити за кілька літ. Мусите в юнії навчитись, коли найлегше видусити у фабриканта уступство. Фабриканти мусять уступити жаданям юнії, бо знають що в юнії і гроші є, і люди можуть думати. Таких не можна так скоро застрашити ні задуриши!

Скінчив бесідник, а страйкер, тільки усміхав ся до него. Та-ж то правда. І дитина зрозумїла, що правда, що він говорив. А я доси вірив, що юнія то тільки візьме вкладку і нічо не дасть.

Як-же не дасть! А от нічого не давим, ніхто з нас нічого не дав, а вони, прийшли з допомогою. Дасть — як тільки буде треба!

Виходить другий бесідник — соціаліст,